

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

90. In die S. Matris Teresiae quis celebravit ejus Officium ex devotione,
quæsitum à me fuit, an peccaverit? Et an sit tantum peccatum veniale
dicere, Officium sub ritu duplici, ubi sit dicendum de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

RESOL. XC.

In die S. Mariae Tereſie quis celebravit eius Officium ex devotione, quaſi ſuum à me ſuit, an peccaverit?

Et an ſit tantum peccatum veniale dicere Officium ſub ritu duplici, ubi ſit dicendum de ſimplici, & e contra?

Idem dicendum eſt, ſi mutatio fiat in Choro, dummodo abſit ſcandalum.

Et ſi mutatur non eſt grave peccatum anticipare, vel exponere in Choro notabiliter horas, niſi fiat ex conſuetudine, & uſu, aut grave ſcandalum generetur.

Et docetur omittentem Veſperas Sabbathi Sancti non peccare mortaliter.

Et recitari officium peccatum committere non recitatum Officium deſanctorum, & illud dies, nempe Octava Omnium Sanctorum.

Et an qui eras ſuſcepit eſt Panormi, ubi recitatur Officium S. Roſie duplex, poſſit hodie Monſe Regali, ubi Officium ſit de Fera, recitare Matutinum ad S. Roſiam?

Et an non ſit neque veniale, ſi ex obliſione recitavit Matutinum ad Fera, & aduertens dicat Horas de Sancto? Ex part. 11. tract. 4. & Miſc. 4. Rel. 4.

1. Soluta bona fide, peccaffe mortaliter ex Galamio, & Barboſa docet Pater Lezana *ref. ſum. tom. 1. cap. 20.* ubi ſic ait, Mutare qualitatem Officij, vel ordinem Breuiarij, recitando ſcilicet de Sancto, eod. die, quo debet celebrari de feria, aliqui volunt non eſſe peccatum mortale, ſaltem ſi per duas, aut tres vices hoc fiat, Rodriguez *tit. 1. q. 42. art. 8. Miranda tit. 1. q. 37. art. 13.* verius tamen eſt talem immutationem facere, eſſe peccatum mortale in ſuo genere, niſi magna aliqua neceſſitas urgeat id faciendum, quia ſic faciendi contrariatur intentioni Eccleſie, quæ non vult aliter recitari Officium Divinum, niſi iuxta ordinem in Breuiariis approbatis, diſpoſitum; Suarez *tit. 2. de relig. l. 4. de hor. Can. cap. 23. à n. 11. Tolotus ſuſſum. l. 2. c. 13.* idem dico de mutatione ritus in officio dicendo, ut ſi celebratur duplici ritu ſubſtantum, quod non eſt niſi ſemiduplex, aut ſimplex; Pontifices enim, qui præcipiunt ut aliquo Breuiario, non ſolum præcipiunt ſubſtantiam feſtorum, ſed etiam modum, & formam, quibus celebranda ſunt. Ita ille.

2. Sed pace viri amiffimi, rigida videtur eius ſententia, etiam ſi ſtandum eſſet opinioni aſſerenti officium pro officio non valere; & idem ego tunc interrogatus, reſpondi in hoc caſu non addeſſe, niſi peccatum veniale: Et idem Pellizzatus *tom. 1. tract. 3. cap. 8. ſect. 2. numer. 70.* ſic aſſerit: Addit Lezana dicta de mutatione officij in officium, habere locum tamen in mutatione ritus; ut ſi officium de Sancto conceſſum ſub ritu ſemiduplici, aut ſimplici, fiat duplex; verum ſi Lezana per hæc intendit in tali mutatione ritus peccari mortaliter, non videtur admittenda talis doctrina, niſi forte in ea mutatione interueniret contemptus, aut grave ſcandalum; ſiquidem alias in hac re ſaltem leuitas materia excuſaret à mortali, & rationes adductæ ad probandum licitam eſſe mutationem officij in officium, idem probabant & de mutatione ritus, cum in hac longe minor interueniat diſformitas. Hæc Pellizzatus.

3. Vnde doctus, & amiffimus Pater Tancredi, *de relig. tract. 3. lib. 4. diſput. 12. queſt. 1. num. 1. ſic Tom. 111.*

ait: Hinc infero eſſe peccatum veniale dicere officium ſub ritu duplici, ubi ſit dicendum ſub ſimplici, & contra.

4. Nec dicas cum quodam Neoterico eſſe mortale, quia eſt prohibitio Sacræ Congreg. facta verbo, &c. nam eſt ad locorum ordinarios, ne ritum mutant, ut patet legenti illam quæ in Breuiario præſignitur. Ita ille, qui loquitur in terminis forſionibus, nempe quando officium dicendum eſt de ſimplici, & recitatur de ritu duplici, quod aliqui negant, licet admittant quando officium erat recitandum de ſemiduplici, ut eſt in caſu propoſito.

5. Ad decretum vero Sacræ Congreg. Rituum ſub die 8. Aprilis 1628. Reſpond. primo, quod S. Congregatio in tali decreto prohibet ne quis tamquam auctoritatem habens, poſſit pro ſuo libito mutare officia, ut clarè deducitur ex proprijs verbis ipſius decreti: nam ibi hæc verba habentur; prohibetur ordinarijs locorum tam ſæcularibus, quam Regularibus addere calendarijs etiam proprijs Sanctorum officia, niſi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani rubricis, vel Sacræ Rituum congregationis; ſeu Sedis Apoſt. licentia conceduntur, non tamen prohibetur, quod neque etiam priuatum extra Chorum, quis poſſit permutare ad libitum officium; ſicut noſtra opinio aſſerit & docet, ergo eſt probabilis, & tuta in conſcientia, cum tale decretum illam non reprobet.

6. Secundo, tale decretum S. Congreg. non reprobare noſtram probabiliffimam opinionem; quoniam ſolum prohibetur in tali decreto, ne addantur Calendarijs noua officia ſſ. quæ approbata non ſunt, vel in Rubricis Breuiarij Romani, vel à Sancta Sede Apoſt. ut videtur colligi ex verbis huius decreti: nam ibi ita loquitur (non potuiſſe, neque poſſe locorum Ordinarios, tam ſæculares, quam Regulares addere Calendarijs etiam proprijs Sanctorum officia, niſi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani rubricis, vel Sedis Apoſt. licentia conceduntur) ſed hæc noſtra probabiliffima opinio non aſſerit poſſe aliquem ad libitum addere Breuiario Romano officia non approbata à Sede Apoſt. ſed tantummodo permutare officium, recitando ad libitum priuatum de Sancto, vel de feria iuxta præſcriptum, & formam officij approbati à Sede Apoſt. Vnde quod ego ipſe vno die recitem officium de Sancto pro officio ferie vel alterius ferie breuioris relicta longiori, ex hoc non tollitur, quod ipſe non recitem officium approbatum ab Eccleſia, & à S. Apoſt. dummodo tamen recitem officium aliquod præſcriptum in Breuiario Romano, vel approbato à Sede Apoſtolica. Idem manifeſtè habetur tale decretum nullo modo impugnare; & reprobare noſtram probabiliffimam opinionem.

7. Conſimantur ſupradicta, quia ſerè omnes Doctores, qui poſt dictum decretum ſcripſerunt, docent officium pro officio valere, & me citato tenet Martinus de San Ioseph *in mon. confeſſ. tom. 1. lib. 2. tract. 1.* & me citato Leander *de Sacram. tom. 2. tract. 1. diſp. 13. queſt. 27.* & me citato Marcus Vidal *in arca Theol. mor. tit. de hor. Canon. inſp. et. 2. n. 6.* quod etiam prædicatur à viris doctis, & timorata conſcientiæ.

8. Ergo ſignum eſt, dictum decretum Sacræ Congreg. non comprehendere caſum noſtrum; nam alioquin omnes ſupracitati Doctores docuiſſent opinionem contra decretum Pontificium, ſed hoc dicere de tot viris doctrina, & probitate inclitis, videtur abſurdum.

9. Ergo adde, quod dato, & non conceſſo opinionem contrariam Patris Lezana eſſe veram, adhuc putat Pater Tancredi, *ubi ſuprà*, non comprehendere

LANA
BIBLIA
III. IV. V
E III

Sup. hoc ſupra in Ref. 86. & ſi placet lege Ref. & ſſ. eius prima, & ſecondæ anno: & hic ſuprà ſ. 1. & 2. huius Ref.

hendere casum nostrum, videlicet quando quis recitat officium semiduplex ritu duplici: nam recitaret de eodem Sancto, & illa mutatio non est tanta, & addit: idem dicendum est, si fiat in Choro, dummodo absit scandalum, quod raro, ait, contingere potest.

Quoad hoc iura in Ref. nos. scribitur medijum.

Sup. his supra in Ref. 56. Obligari prope finem, & ver. posse in Choro, & in aliis eius not.

Et pro contento in hoc §. Sed nota supra in Ref. 77. cursum prope finem, ver. Nam qui.

Sup. hoc infra in Ref. 27.

Sup. hac substantia in Ref. not. 17.

Quae nunc est R. l. antecedens.

10. Et idem *diff. 8. num. 8.* me citato firmat non esse graue peccatum anticipare, vel postponere in Choro notabiliter horas, nisi fiat ex consuetudine, & vsu, aut graue scandalum generetur, quod raro accidit, quia licet haec circumstantia praecipiat, non tamen accipitur cum tanto rigore: sed de his ego alibi.

11. Sed nota hic obiter pro curiosis, docere Pellizzarium *tractat. 5. c. 8. sect. 1. n. 93.* omittentem *Vesperas Sabbati Sancti* non peccare mortaliter; quia via perueniunt ad dimidiam horam ordinariam. Verum attendendo ad principia Suarj, dicendam esse esse mortale, quia est notabilis deformitas quoad officij integritatem: alijs qui Matutinum de Resurrectione non recitaret, non peccaret mortaliter, quod non videtur tam facile posse admiti & ita tenet Pater Tancredi *vbi supra diff. 12. q. 6. num. 19.*

12. Nota secundò, ex eodem Tancredi *q. 5. n. 18.* cum Pellizzario *loco cit. sect. 1. n. 48.* vnicum peccatum committere, non recitantes officium Defunctorum, & illud diei, nempe octauae omnium Sanctorum; quia illa officia per modum vnus praecipit videntur impolita.

13. Et tunc putat Tancredi, quòd omisso vnus probabiliter dici potest non constituere peccatum mortale, sed contrarium putat probabilius.

14. Et tandem non deseram hic apponere ea, quae curiose discuit idem Pater Tancredi *diff. 11. q. 1. n. 12.* vbi sic ait, Aduertere licet casum, de quo his diebus fui interrogatus, & respondi affirmatiue; nimirum, an qui eras futurus est Panomi vbi recitatur officium Sanctae Rosaliae duplex, possit hodie Monte Regali vbi officium fit de feria, recitare Matutinum S. Rosaliae: Respondet Pellizzarius, & bene, affirmatiue, quia quoad recitationem ex fictione iuris censetur esse Panomi. Vnde melius puto sic fieri, quam recitare Matutinum de feria, & Panomi reliquas horas de Sancta Rosalia, & non peccabit, si sic faciat contra praecipitum, quia licet sit aliqua ordinis insertio, seu mutatio, tamen non est substantialis, cum iam dicatur officium cum omnibus suis partibus: non enim est contra substantiam officij, quod nocturni dicantur de feria, & hora de Sanctis, vt patet in S. simplicis ritus, imò nec erit veniale si ex oblivione quis recitauit Matutinum de feria, & aduertens dicat horas de Sancto, quidquid dicat contra Caramueli in *reg. S. Bened. d. 110. n. 1403.* quem videtur sequi Diana *p. 7. tit. 11. ref. 11.* Hucusque Tancredi.

15. Sed exemplum adductum pro confirmatione à docto & amicissimo Viro, mihi non placet; nam in illo Matutino feriae efficitur mentio de Sancto simplici in Inuitorio, & in vltima Lectione, ergo, non bene adducitur, vt quis possit dicere Matut. de feria & postea sequenti die dicere officium duplex Sanctae Rosaliae: nam in illo Matutino certum est, quod nulla facta fuit mentio de Sancta Rosalia, vt fit in Matutino feriae, quando dicitur de Sancto simplici, ergo, &c.

RESOL. XCI.

An si quis, priuatim extra Chorum ex deuotione recitauerit Officium Confessoris non Pontificis pro B.

Andrea, vel pro B. Francisco de Borgia, peccet mortaliter?

Et multa alia circa cultum Beatificatorum discutuntur in textu huius Resolutionis, attende ea, quia sunt valde notanda, & menti tenenda pro dicenda Missa, vel commemoratione Beatificatorum faciendae. Ex part. 4. tractat. 4. & Misc. Ref. 231.

§. 1. **A**ffirmatiue respondet Iacobus Granado in *2. 2. D. Thomae contr. 1. vr. 7. diff. 4. sect. 2. n. 19.* vbi sic ait: Peter aliquis, an in quocumque die liceat recitare Officium deuotionis gratia in honore Beatificati, Officium inquam, quod Ecclesia illi tribuit in suo determinato die: Respondetur non licere, & quidem quod attinet ad satisfaciendum praecipitum, certissimum est, non impleri praecipitum recitandi, v.g. si quis Sacerdos recitaret Matutinas preces de communi Confessorum applicatas alicui Beatificato; sed praeterea licet ex deuotione id fieret, crederetur non licere extra diem deputatum à Pontifice, & tunc non, nisi à personis determinatis, quibus potestas recitandi facta est. Probat, quia ex hypothesi, quòd hoc diuinum Officium ordinatum sit ab Ecclesia, vt in honorem Sanctorum recitetur, censetur, & verè est publicus cultus; non licet autem Sancto beatificato deferre cultum publicum, nisi quando, & quibus Pontifex concedit. Itaque sicuti extra diem deputatum non licet celebrare Missam, quantumvis occulte id fieret; nec similiter licet recitare Officium Diuinum; nam vtrumque ex Ecclesiae institutione est publicus cultus. Ita ille.

2. Notandum est etiam hic obiter id, quod alibi etiam notauimus contra Megalium, & Paluum, quòd quando in Bullis beatificationis aliquorum fit à Pontifice potestas celebrandi Missam determinatis tantum personis, tunc non licet celebrari per alias personas. Ita Doctores, quos alibi citauimus quibus nunc addo Franciscum Gola Hispaniae decus in quodam opusculo; & Granado *vbi supra sect. 2. n. 2.* qui tamen *n. 16.* quaerit, an si in diplomate Pontificio fiat Sacerdotibus alicuius Religionis potestas celebrandi in honorem alicuius Beati, & non addatur particula, tantum, vel particula, solum, possent alij quicumque Sacerdotes in illius honorem celebrare sacrificium Missae. Et respondet sibi videri valde probabile posse celebrare; dummodo id fiat petentibus illis Sacerdotibus, quibus ea potestas concessa est. Probat ex *regul. 27. de regulis iuris in 6.* Qui facit per alium, est perinde ac si faciat per seipsum. Ergo qui potestatem habet celebrandi in honorem alicuius Beati; censetur habere, vt per alium celebret. Et in huius rei confirmationem facit sententia, quam sequitur Gonzales *super regul. 8. Cancell. gloss. 5. à num. 71.* cum alijs Doctoribus, & decisione Rotae; scilicet si quis in fundatione Capellaniae obligaret Capellanum, vt celebret certum numerum Missarum in singulis hebdomadis, satisfacere Capellanum huic obligationi, si per alium Sacerdotem eas faciat celebrare. Idem ergo in re proposita dicendum est, cum sit omnino eadem ratio. Haec Granado Sed hanc opinionem aliqui viti docti recentiores non approbant, & asserunt esse disparem rationem inter exemplum adductum pro confirmatione, & casu, de quo est quaestio.

3. Sed quaeritur hic, an liceat infra annum commemorationem in Missa facere de supra dictis Beatis? & negatiue respondet Granado *vbi supra, sect. 2. n. 18.* vbi sic ait: Inferius non licere in alijs diebus celebrare, aut recitare, (v.g. conceditur, vt in die obitus celebretur) Missam in honorem Beati